

Burgerschap

Hier zie je per bouwsteen waar en hoe je die in de methodes van DaVinci kunt vinden.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Vrijheid en gelijkheid	Leerlingen leren van, door en over de waarden van de democratische rechtsstaat. Dit begint met regels/afspraken in de eigen leefomgeving en breidt uit naar de publieke ruimte en samenleving.	Het stuk over de eigen leefomgeving zit in de schoolgids en klassenregels.	De publieke ruimte en samenleving: in DaVinci's lessen Wereldverkenning in de onderbouw: Lente I, les 2: baby's, Herfst I, les 7 De boswachter, Herfst II, les 7 De vuilnisman, in de middenbouw: Samen op de wereld: in week 2, 4 en 7 bespreken we verschillende manieren van samenleven en geloven in de wereld. In De wereld in de toekomst bespreken we in week 3, 4 en 5 hoe we samen leven en geloven in de wereld. In de bovenbouw bij Inheemse Amerikanen les 7 en Grieken & Romeinen les 8, Middeleeuwen les 2 en in de Nieuwe tijd in les 3, 4 en 5, Aziaten les 6 en de Nieuwste Tijd les 1, 2, 3, 6 en 12 hebben we het over ons democratisch stelsel en/of de geschiedenis van onze democratie.	In de midden- en bovenbouw zijn er in elk thema lessen over gesprekken voeren, spreken en luisteren. In de middenbouw is er elk jaar een les waarin kinderen vanuit verschillende standpunten naar dezelfde vraag kijken en er dan over in gesprek gaan. In de bovenbouw is er elk jaar een thema waarin de kinderen leren debatteren vanuit verschillende rollen: partij A, partij B, de gespreksleider én de kinderen die een win-win-oplossing gaan bedenken.	De eigen leefomgeving: in de Gouden en Zilveren weken tijdens onderbouw: Zomer I en II en Winter I en II, tijdens de middenbouw: Wie ben ik, De wereld in de toekomst, Lang geleden, Weer & water, Het begin, Het leven op het land en tijdens de bovenbouw in Egyptenaren en Grieken & Romeinen, Inheemse Amerikanen en Ottomanen, Maori's en Aziaten.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Macht en inspraak	Leerlingen leren manieren waarop ze besluitvormingsprocessen op vreedzame wijze kunnen beïnvloeden. Ze maken kennis met macht en gezag en de manier waarop dit georganiseerd is op verschillende niveaus.	In de schoolgids staat hoe de besluitvormingsprocessen op school verlopen en of er al dan niet een leerlingenraad is. In het pedagogisch klimaat wordt dit geoefend.	Besluitvormingsprocessen, macht en gezag: in DaVinci's lessen Wereldverkenning in de onderbouw bespreken we regels die we als samenleving hebben gemaakt in: Herfst 1, les 7 De boswachter, Herfst II, les 7 De vuilnisman, in de middenbouw: Samen op de wereld: in week 2, 4 en 7 bespreken we verschillende manieren van samenleven en geloven in de wereld, in De wereld in de toekomst bespreken we dit in week 3, 4 en 5. In de bovenbouw bij Inheemse Amerikanen les 7 en Grieken & Romeinen les 8, Middeleeuwen les 2 en in de Nieuwe tijd in les 3, 4 en 5, Aziaten les 6 en de Nieuwste Tijd les 1, 2, 3, 6 en 12 hebben we het over ons democratisch stelsel en/of de geschiedenis van onze democratie.	In de midden- en bovenbouw zijn er in elk thema lessen over gesprekken voeren, spreken en luisteren. In de middenbouw is er elk jaar een les waarin kinderen vanuit verschillende standpunten naar dezelfde vraag kijken en er dan over in gesprek gaan. In de bovenbouw is er elk jaar een thema waarin de kinderen leren debatteren vanuit verschillende rollen: partij A, partij B, de gespreksleider én de kinderen die een win-win-oplossing gaan bedenken.	De afspraken op school: in de Gouden en Zilveren weken tijdens onderbouw: Zomer I en II en Winter I en II, tijdens de middenbouw: Wie ben ik, De wereld in de toekomst, Lang geleden, Weer & water, Het begin, Het leven op het land en tijdens de bovenbouw in Egyptenaren en Grieken & Romeinen, Inheemse Amerikanen en Ottomanen, Maori's en Aziaten.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Macht en inspraak	Leerlingen leren manieren waarop ze besluitvormingsprocessen op vreedzame wijze kunnen beïnvloeden. Ze maken kennis met macht en gezag en de manier waarop dit georganiseerd is op verschillende niveaus.	In de schoolgids staat hoe de besluitvormingsprocessen op school verlopen en of er al dan niet een leerlingenraad is. In het pedagogisch klimaat wordt dit geoefend.	Besluitvormingsprocessen, macht en gezag: in DaVinci's lessen Wereldverkenning in de onderbouw bespreken we regels die we als samenleving hebben gemaakt in: Herfst I, les 7 De boswachter, Herfst II, les 7 De vuilnisman, in de middenbouw: Samen op de wereld: in week 2, 4 en 7 bespreken we verschillende manieren van samenleven en geloven in de wereld, in De wereld in de toekomst bespreken we dit in week 3, 4 en 5. In de bovenbouw bij Inheemse Amerikanen les 7 en Grieken & Romeinen les 8, Middeleeuwen les 2 en in de Nieuwe tijd in les 3, 4 en 5, Aziaten les 6 en de Nieuwste Tijd les 1, 2, 3, 6 en 12 hebben we het over ons democratisch stelsel en/of de geschiedenis van onze democratie.	In de midden- en bovenbouw zijn er in elk thema lessen over gesprekken voeren, spreken en luisteren. In de middenbouw is er elk jaar een les waarin kinderen vanuit verschillende standpunten naar dezelfde vraag kijken en er dan over in gesprek gaan. In de bovenbouw is er elk jaar een thema waarin de kinderen leren debatteren vanuit verschillende rollen: partij A, partij B, de gespreksleider én de kinderen die een wini-win-oplossing gaan bedenken.	De afspraken op school: in de Gouden en Zilveren weken tijdens onderbouw: Zomer I en II en Winter I en II, tijdens de middenbouw: Wie ben ik, De wereld in de toekomst, Lang geleden, Weer & water, Het begin, Het leven op het land en tijdens de bovenbouw in Egyptenaren en Grieken & Romeinen, Inheemse Amerikanen en Ottomanen, Maori's en Aziaten.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Democratische cultuur	Leerlingen leren dat hun stem gehoord wordt, dat hun inbreng ertoe doet bij besluitvorming in de klas. Zij ervaren dat de ander ook een stem heeft en ontdekken overeenkomsten en verschillen tussen mensen.	De besluitvorming in de klas zit in de klassenregels en het klassenklimaat.	Bij DaVinci's Wereldverkenning komt dit voortdurend aan bod. We wijzen altijd op overeenkomsten en verschillen hier en daar (plaats) en toen en nu (tijd). Ook zijn er in de bovenbouw elk jaar specifieke lessen over (de geschiedenis van) de democratie. In DaVinci's lessen Wereldverkenning in de onderbouw bespreken we regels die we als samenleving hebben gemaakt in: Herfst I, les 7 De boswachter, Herfst II, les 7 De vuilnismen, in de middenbouw: Samen op de wereld: in week 2, 4 en 7 bespreken we verschillende manieren van samenleven en geloven in de wereld, in De wereld in de toekomst bespreken we dit in week 3, 4 en 5. In de bovenbouw bij Inheemse Amerikanen les 7 en Grieken & Romeinen les 8, Middeleeuwen les 2 en in de Nieuwe tijd in les 3, 4 en 5, Aziaten les 6 en de Nieuwste Tijd les 1, 2, 3, 6 en 12 hebben we het over ons democratisch stelsel en/of de geschiedenis van onze democratie. Er is keuzevrijheid in de opdrachten en de kinderen mogen op basis van hun eigen verwonderingsvraag op onderzoek uit waardoor kinderen zien dat hun inbreng ertoe doet.	In de midden- en bovenbouw zijn er in elk thema lessen over gesprekken voeren, spreken en luisteren. In de middenbouw is er elk jaar een les waarin kinderen vanuit verschillende standpunten naar dezelfde vraag kijken en er dan over in gesprek gaan. In de bovenbouw is er elk jaar een thema waarin de kinderen leren debatteren vanuit verschillende rollen: partij A, partij B, de gespreksleider én de kinderen die een wini-win-oplossing gaan bedenken.	De stem van leerlingen wordt gehoord en hun inbreng ertoe doet bij de besluitvorming in de klas en ervaren overeenkomsten en verschillen in de Gouden en Zilveren weken tijdens onderbouw: Zomer I en II en Winter I en II, tijdens de middenbouw: Wie ben ik, De wereld in de toekomst, Lang geleden, Weer & water, Het begin, Het leven op het land en tijdens de bovenbouw in Egyptenaren en Grieken & Romeinen, Inheemse Amerikanen en Ottomanen, Maori's en Aziaten.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Identiteit	<p>Leerlingen ontdekken hun primaire en secundaire emoties, ambities, talenten en ontwikkelpunten. Ze raken bewust van identiteitsvormen de aspecten en reflecteren op tradities, vieringen en rituelen.</p>		<p>Het reflecteren zit in al DaVinci's methodes in het Helikoptermodel dat we in elk thema, vanaf de onderbouw t/m de bovenbouw samen met de kinderen invullen. Je vliegt als het ware als een helikopter boven je eigen leerproces en bekijkt wat je wanneer met wie wilt leren en wat je daarvoor nodig hebt. We vieren elk jaar in september Wereldvrede en in december paarse vrijdag om kinderen bewust te maken van het belang van vrede en vrijheid. Er zijn specifieke lessen over feesten: in de onderbouw: Herfst I en II, kerst en de lichtfeesten. In de middenbouw: Samen op de wereld les 7 Kerst (Luciafeest en Joelfeest), Samen op de wereld les 5 Geloof en gebouwen. In de bovenbouw behandelen we van elk volk de tradities, vieringen en rituelen, dus in: Egyptenaren (les 1, 2 en 3), Grieken & Romeinen (les 1, 2, 7, 8, 12), Inheemse Amerikanen (les 1, 2 en 8), Vikingen (les 1, 3, 6), Ottomanen (les 1, 2, 8), Maori's (les 1, 3 en 7) en Aziaten (les 1, 6, 9, 10).</p>	<p>In elk thema in de onder-, midden- en bovenbouw beginnen we met een Startgesprek en eindigen we met een Eind-gesprek over het thema. Als de school dit wil, kan dit samen met de ouders in een driehoeksgesprek, maar het kan ook zonder. In dit gesprek is DaVinci's Helikoptermodel de basis en gaan we samen kijken aan welke punten het kind in het thema gaat werken of heeft gewerkt en hoe dit is gegaan. We werken vanuit de Positieve Psychologie aan de talenten van de kinderen waardoor ze zich hier ook bewust van worden.</p>	<p>In elk thema in de onder-, midden- en bovenbouw maken de kinderen met hun ouders opdrachten in het Levenskunstwerk van de kinderen over de twee verhalen die zijn verteld in de klas. We werken vanuit de Positieve Psychologie aan de identiteit en talenten van de kinderen waardoor ze zich hier ook bewust van worden.</p>

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Diversiteit	Leerlingen leren woorden te geven aan wat de ander doet en wil en ontdekken daarin overeenkomsten en verschillen. Ze leren onderlinge conflicten vreedzaam op te lossen. Ze maken kennis met levensbeschouwelijke stromingen.	In het pedagogisch klimaat van de school is aandacht voor diversiteit en conflicthantering.	We vieren elk jaar in het tweede thema in december Paarse vrijdag om aan te geven dat iedereen zichzelf mag zijn en dat niemand gepest of uitgesloten mag worden om wie die is. We bespreken dan ook onze overeenkomsten en verschillen. Dit is in de onderbouw in de thema's: Herfst I en II, in de middenbouw in: Samen op de wereld, Weer & water, Het leven in en rond het water en in de bovenbouw in: Grieken & Romeinen, Vikingen, Aziaten. In de onderbouw behandelen we in Herfst I en Herfst II, kerst en de lichtfeesten. In de middenbouw behandelen we verschillende manieren van samenleven en geloven in de wereld in: Samen op de wereld: in week 2, 4 en 7. In De wereld in de toekomst in week 3, 4 en 5. Doordat we in de bovenbouw uit elk werelddeel een volk behandelen, krijgen de kinderen de rol van wereldburger en zien ze overal voortdurend overeenkomsten en verschillen. (vervolg op volgende blz.)	In elk thema komt het onderwerp diversiteit aan bod en leren we kinderen luisteren en spreken over deze onderwerpen. In de bovenbouw benoemen we overeenkomsten en verschillen, tegenstellingen en oplossingen verwoorden.	In de Oploscode leren we kinderen conflicten te hanteren. Dat doen we op basis van Covey met een stappenplan. Een van de stappen is: denk win-win, waarin ze een oplossing moeten bedenken die voor beide partijen goed is. Zo ontdekken ze overeenkomsten en verschillen met de ander. De Oploscode komt terug in de volgende thema's: onderbouw: Herfst I en II, middenbouw: Samen op de wereld, Weer & water, Het leven in en rond het water, bovenbouw: Grieken & Romeinen, Vikingen, Aziaten. Vanaf de onderbouw bespreken we telkens de onderwerpen vanuit wereldlijk perspectief: hoe is het elders in de wereld? Door in de bovenbouw uit elk werelddeel een volk te bestuderen en daarin overeenkomsten en verschillen te bekijken, ontstaat er respect voor mensen in de hele wereld. Zo ontwikkelen kinderen een wereldburger-bril waaruit solidariteit ontstaat.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
			<p>(Vervolg) We behandelen in elk eerste thema van de middenbouw: Wie ben ik, Lang geleden en Het begin de brillenles, waarin kinderen leren om vanuit verschillende brillen naar de wereld te kijken, waaronder verschillende levensbeschouwelijke brillen zoals die van natuurgodsdiensten, het Hindoeïsme, het jodendom, het christendom, de islam, het boeddhisme en het humanisme. In de bovenbouw bespreken we bij de Egyptenaren in les 2 religies gebaseerd op meerdere goden, de Islam, het Jodendom, het Christendom, het Hindoeïsme en het Humanisme. Bij de Grieken & Romeinen bespreken we in les 1 de klassieke Griekse & Romeinse goden en in les 12 het Christendom. In het thema Middeleeuwen bespreken we in les 6 het Christendom. In het thema Inheemse Amerikanen bespreken we in les 2 de eerste levensbeschouwingen in Amerika.</p>		

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Diversiteit (vervolg)			<p>Bij de Vikingen bespreken we in les 3 het geloof van de Vikingen en de oorspronkelijke bewoners van Nederland in vergelijking tot het Christendom. Bij de Ottomanen behandelen we in les 2 de Islam en in les 3 het Christendom en de kruistochten. In de Nieuwe tijd behandelen we in les 3 de Tachtigjarige oorlog, Luther en Calvijn en het verschil tussen protestanten en katholieken. In de Maori's maken ze in les 1 kennis met het oorspronkelijke geloof in Nieuw Zeeland. In de Aziaten in les 1 bespreken we het Confucianisme en het Boeddhisme, Hindoeïsme, Paganisme, Jodendom, Christendom, de Islam, het atheïsme en humanisme. In de Nieuwste tijd is er in les 4 en 5 aandacht voor het Jodendom en WOII en in les 11 aandacht voor de verschillende levensbeschouwingen in de multiculturele samenleving.</p>		

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Solidariteit	Leerlingen ontwikkelen manieren om de eigen en de belangen van anderen te behartigen; alsmede uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling te herkennen en benoemen.	In het pedagogisch klimaat van de school worden deze onderwerpen steeds benoemd als het aan de orde is, in conflictsituaties of als er besluiten genomen moeten worden.	In DaVinci's Wereldverkenning is er in de bovenbouw één les waarin de kinderen zelf kunnen ervaren wat discriminatie is in de blauwe ogen-bruine ogen les in het thema Nieuwste Tijd. Daarnaast behandelen we situaties van onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling in de geschiedenis en wat de gevolgen daarvan waren, elk jaar in mei met aandacht voor de Tweede Wereldoorlog en bevrijdingsdag. Daarnaast in de thema's: Egyptenaren les 5 Afrika toen (slavernij), Grieken & Romeinen les 3 Vrouwenrechten, Ottomanen les 3 Kruistochten, Maori's les 6 De andere kant van de wereld, Aziaten les 9 Tibet en mensenrechten, Nieuwe tijd les 10 slavernij. In het thema Nieuwste tijd is het een rode draad in bijna alle lessen, van les 1 De patriotten en de Franse Revolutie (vrijheid, gelijkheid en broederschap), tot les 4 Het dagelijks leven tijdens WOII, les 5 De Tweede Wereldoorlog, les 6 Na de oorlog, les 7 Nederlands-Indië wordt Indonesië, les 8 Vredesmissies, les 11 De multiculturele samenleving en les 12 De Europese Unie.		In de Oploscode leren we kinderen conflicten te hanteren. Dat doen we op basis van Covey: creëer een win-win situatie, een situatie waarin ze hun eigen belangen én die van anderen behartigen. De Oploscode komt terug in de volgende thema's: onderbouw: Herfst I en II, middenbouw: Samen op de wereld, Weer & water, Het leven in en rond het water, bovenbouw: Grieken & Romeinen, Vikingen, Aziaten. Vanaf de onderbouw bespreken we telkens de onderwerpen vanuit wereldlijk perspectief: hoe is het elders in de wereld? Door in de bovenbouw uit elk werelddeel een volk te bestuderen en daarin overeenkomsten en verschillen te bekijken, ontstaat er respect voor mensen in de hele wereld. Zo ontwikkelen kinderen een wereldburger-bril waaruit solidariteit ontstaat.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Digitaal samenleven	Leerlingen leren over de effecten van de onlinewereld op hun identiteit, persoonlijke (online) leven en op de publieke sfeer. Ze leren kritisch en creatief denken over media-inhouden en -processen en daar ook naar handelen.			Dit zit in DaVinci's taallijn, specifiek in Spioneren & Rapporteren en Operatie A4 in de lijn Computational thinking. Kinderen worden digitaal burger en leren vanaf de middenbouw wanneer ze wel en niet hun gegevens online kunnen/ zouden moeten willen delen. Ze leren hoe je online en in apps wel en niet reageert. Ze leren wat cyberpesten is en hoe dit te voorkomen en mee om te gaan indien dit gebeurt. Kinderen leren denken in stappenplannen en vanuit de computer m.b.v. bijv. sensoren. De Betrouwbaarheidstest die in de klas hangt helpt kinderen bronnen te controleren op betrouwbaarheid. Deze wordt wekelijks gebruikt en in de thema's Egyptenaren, Inheemse Amerikane en Maori's worden er lessen gegeven over de Betrouwbaarheidstest.	

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Duurzaamheid	Leerlingen leren in duurzaamheidskwesties over verschillende waarden en belangen en de gevolgen daarvan voor de leefomgeving, nu en later. Ze leren duurzame keuzes te herkennen en te reflecteren op hun eigen gedrag.		Duurzaamheid bespreken we in de onderbouw in Herfst I les 7 en Herfst II les 7, in de middenbouw: over Polen en planeten les 7 en in Weer & water les 7. In de bovenbouw in Inheemse Amerikanen les 8, in de Nieuwste tijd in les 2 Nederland wordt modern, les 10 Nederland en het water en les 14 Milieu en klimaat.	In de lijn gesprekken voeren, spreken, luisteren en gespreksrollen worden jaarlijks onderwerpen besproken over duurzaamheid. Kinderen leren verschillende standpunten benoemen, beargumenteren en filosoferen. Ze leren nader tot elkaar te komen en oplossingsgericht denken en handelen.	
Globalisering	Leerlingen verkennen hoe zijzelf, klasgenoten en andere mensen in Nederland verbonden zijn met andere delen van wereld en leren over internationale samenwerking.		Dit zit zeer uitgebreid in DaVinci's Wereldverkenning, in elk thema van onder- tot bovenbouw.	In de lijn stellen schrijven we brieven aan kinderen in andere werelddelen.	De kunstenaars en kunstwerken die we behandelen komen vanuit de hele wereld. In de bovenbouw sluiten we aan op de thema's en komen er uit elk werelddeel kunstenaars en hun werken aan de orde.

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Technologisch burgerschap	Leerlingen leren over de invloed van technologische ontwikkelingen op henzelf en hun leefomgeving. Ze leren ethische kwesties te herkennen en gaan in gesprek over perspectieven die ze kunnen innemen.		In de bovenbouw, in het thema Nieuwste tijd in les 15 Telecommunicatie behandelen we de geschiedenis van de telecommunicatie en het internet.	In de lijn filosofie uit Operatie A4 bespreken we in elk thema (een) ethische kwestie(s). We bekijken de kwestie van verschillende kanten, filosoferen erover en bespreken wat we nu kunnen doen om in de toekomst ethisch te kunnen blijven handelen.	

Titel van de bouwsteen	Uitleg	Zit in het pedagogisch klimaat van de school	Thema's DaVinci's Wereldverkenning	Thema's DaVinci's taallijn	Thema's DaVinci's Levenskunst
Denk- en handelwijzen	Leerlingen leren kritisch denken en handelen, empathische vermogens, ethisch redeneren en communiceren. Deze denk- en handelwijzen worden toegepast in samenhang de inhoud van de overige bouwstenen.		Dit zit in alle methodes van DaVinci. Specifiek in fase 3 bij het Themawerk en in het Helikoptermodel.	In Operatie A4 zit de lijn gesprekken voeren, spreken, luisteren waarin kinderen in elk thema aandacht besteden aan (een) ethisch onderwerp(en) die aan bod komen bij Wereldverkenning en filosofisch worden uitgediept.	De kunstenaars en hun werken worden besproken waarbij kinderen kritisch leren denken en ethisch redeneren en communiceren.

Naast deze doelen voor burgerschap heeft DaVinci zelf doelen gesteld m.b.t. wereldburgerschap, digitaal samenleven, wereldvrede en ethisch denken, redeneren en handelen. Zie hiervoor de algemene handleiding.